

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 2610

гр. София, 19.05.2026 г.

**ВЪРХОВЕН КАСАЦИОНЕН СЪД, 2-РО ГРАЖДАНСКО
ОТДЕЛЕНИЕ 1-ВИ СЪСТАВ**, в закрито заседание на двадесет и трети март
през две хиляди двадесет и шеста година в следния състав:

Председател: Снежанка Николова

Членове: Гергана Никова
Соня Найденова

като разгледа докладваното от Соня Найденова Касационно гражданско дело
№ 20258002103148 по описа за 2025 година

Производството е по чл. 288 ГПК.

Образувано е по допустима касационна жалба на Г. Р. М., подадена чрез пълномощник адв. Р. Д., срещу въззивно решение № 90/22.05.2025 г. по в. гр. д. № 381/2024 г. на Апелативен съд - Пловдив.

В касационната жалба се твърди, че въззивното решение е незаконосъобразно, необосновано, очевидно неправилно, постановено при съществено нарушаване на процесуалните правила. Моли решението да се отмени и исковете да се уважат. С изложението по чл. 284, ал. 3, т. 1 ГПК, се сочи наличие на основание за допускане касационно обжалване по чл. 280, ал. 1, т. 3 и ал. 2, предл. 3 ГПК.

Ответникът „Телевизия Евроком“ ООД оспорва жалбата с писмен отговор чрез процесуалния си представител адв. Ч. П..

Ответникът С. Н. Т. не е взел становище.

Върховният касационен съд, Гражданска колегия, състав на Второ отделение, като взе предвид данните по делото, намира следното:

С обжалваното въззивно решение е потвърдено първоинстанционно решение № 575/26.04.2024 г. по гр. д. № 374/2023 г. на Окръжен съд - Пловдив, с което е отхвърлен предявения от Г. Р. М. против С. Н. Т. и „Телевизия Евроком“ ООД иск с правно основание по чл. 49, вр. чл. 45 ЗЗД за солидарното им осъждане за сумата от 30 000 лв., представляваща обезщетение за неимуществени вреди във връзка с излъчен телевизионен материал от предаването „Делници“ на телевизия „Евроком“, както и е отхвърлен предявеният само против С. Н. Т. иск с правно основание по чл. 45 ЗЗД за сумата от 5000 лв., представляваща обезщетение за неимуществени вреди от публикация в социалната мрежа „Фейсбук“.

Въззивният съд е приел за безспорно, че на 24.11.2022 г. ответникът С. Т. е участвал в предаването „Делници“ на „Телевизия Евроком“ ООД, където, в разговор с водещия на предаването, е направил посочените в т. 1 от раздел II от исковата молба изявления, а именно: „Имаме сигнал, който сме събрали доказателства за натиск и рекет върху хора, заплахи“; „М. е закачил на частна фирма вендинг машини за без електромери за общинската мрежа, за стълбовете за осветление без да отчита потреблението на ток, аз го разкрих това, подадох сигнал, има доказателства, има снимки в полицията 400 страници доказателства...“ „Ние от ПП „Възраждане“ много се радваме, че точно той е областен координатор на „ГЕРБ“, защото той е символ на корупцията в нашия регион“. По делото е приета съдебно – техническа експертиза, от която се установява, че видео-материали от въпросното предаване са публикувани на страницата на предаването във „Фейсбук“ и на интернет страницата на телевизията. Не е спорно също така, че на 17.01.2023 г. ответникът С. Т. е публикувал на страницата си във „Фейсбук“ изявлението по т. 2 от раздел II от исковата молба, а именно: „Кметът на С. е прибрал над милион лева, за да закупи техника за събиране и управление на отпадъците. С парите е закупил преобядисана втора употреба техника. Някои от фадромите са толкова зле, че две години не могат да ги регистрират в КАТ. Цените, на които са закупени, са като за нови. Освен това е прибрал почти още 200 000 лв. за закупуване на специални кофи за разделни събиране на различните отпадъци. Някой в С. има ли кофи за разделно събиране, защото аз не съм виждал? За какво са отишли парите?“. Прието е, че към датата на посочените изявления ищецът е изпълнявал длъжността кмет на община С., а ответникът е бил народен представител, с постоянен адрес в същия град.

По спор за противоправността на посочените изявления, предмет на исковете, въззивният съд се е водил от възприетото разбиране в практиката на ВКС и ЕСПЧ за колизията на защитимите от Конституцията на РБългария и ЕКЗПЧОС права и свобода на словото и разпространение на информация, с правото на достойнство и запазване на доброто име на личността, изискването за съблюдаване на необходимия баланс при осъществяване на свободата на словото и информираността, по-широките граници на приемлива критика към публична личност във връзка с обществен въпрос, относим към неговия пост, дейност или занятие, критериите, според които се преценява дали едно твърдение е клевета или обида и кога последните се изключват като вредоносно поведение. В този контекст е преценявал съдът събраните по делото доказателства, и като краен резултат е приел, че в случая не е налице противоправно поведение на ответника С. Т., обусловило извод за липсата на основание за ангажиране отговорността и на „Телевизия Евроком“ ООД. За първото изявление на ответника С. Т. „...имаме сигнал, който сме събрали доказателства за натиск и рекет върху хора, заплахи“ съдебният състав приема, че в разглеждания случай данните по делото дават основание да се приеме, че то е направено не с цел да уязви ищеца като политически противник, а единствено да насочи общественото внимание към значим за обществеността въпрос – за стремежа на ищеца да заглуши критиките по негов адрес от гражданите на града. По делото е приложена Преписка рег. № *** на РУ – С., от която е видно, че същата е образувана по сигнал на С. Т., в който се съдържат твърдения за оказван натиск върху граждани на гр. С. от страна на общинската администрация заради

публикувани в социалните мрежи критични изявления срещу управлението на общината, в каквато насока са дадените по преписката обяснения на В. И. Д. и Н. И. И.. Така също от представената Справка по водена проверка по УРИ № - *** на ОДМВР Пловдив е видно, че спрямо ответника е отправена закана за физическа саморазправа от служебния шофьор на ищеца по повод на коментарите и критиките му в социалните мрежи против ръководството на общината. Инстанцията по същество посочва, че в изпълнение на своя граждански и обществен дълг като народен представител, ответникът е направил изявлението от 24.11.2022 г. по „Телевизия Евроком“ ООД за тенденциозно използване на общинската администрация, начело на която към онзи момент е бил ищецът, с цел да се заглушат гласовете на критиците на ръководството на общината. Отбелязано е, че обстоятелството, че образуваната полицейска проверка не е завършила с осъдителни присъди, потвърждаващи твърденията на ответника за неправомерен натиск от общинската администрация на гр. С. срещу критици на общинското ръководство, не може да обоснове извод за противоправност на деянието. Ответникът е действал с обоснованата увереност във верността на разгласената информация, което изключва субективната съставомерност на деянието. Според въззивния съд не са налице основания за ангажиране отговорността на ответника и за второто изявление, че „...М. е закачил на частна фирма вендинг машини за... без електромери за общинската мрежа, за стълбовете за осветление без да отчита потреблението на ток, аз го разкрих това, подадох сигнал, има доказателства, има снимки в полицията 400 страници доказателства...“. Прието е, че с това изявление ответникът - в качеството си на жител на [населено място] и на народен представител, е изразил безпокойството си от неправомерното използване на общинската собственост в интерес на определени лица. Тези опасения се потвърждават от фактическите констатации в представеното по делото Постановление от 21.07.2023 г. на Апелативна прокуратура – София по пр. пр. № *** на СГП, че по сключените през 2019 г. договори за наем на вендинг машини с „Дилияна 1989“ ЕООД действително общината е заплащала стойността на консумираната ел. енергия за вендинг машините, които са били включени към мрежата на уличното осветление, макар и впоследствие страните да са уредили отношенията си. Посочено е, че като кмет ищецът олицетворява общинската администрация и следва да отговаря политически и морално за нейните действия, включително и като личен адресат на критиките към управлението на общината. Според съда не е противоправно и третото изявление, за което се претендира деликтната отговорност на ответника: „Ние от ПП „Възраждане“ много се радваме, че точно той е областен координатор на „ГЕРБ“, защото той е символ на корупцията в нашия регион“ поради приетото, че изразът „символ на корупцията“ има оценъчен характер и не подлежи на проверка за вярност. Изразът е преценяван и в контекста на даденото в практиката на ЕСПЧ разбиране, че публичните личности са подложени на засилено наблюдение от обществото и границата на допустимата спрямо тях критика е по-широка спрямо частните лица и в рамките на допустимата критика е да се използват думи и изрази със шокиращ и провокативен характер, когато се изразява негативна оценка на обществената им дейност и ако съществуват достатъчна фактическа основа за това. Отбелязано е, че повод за поканата към ответника да гостува на телевизионното предаване, е задържането на ищеца от органите

на МВР и изразът не следва да се разглежда изолирано от цялото интервю. В хода на проведения разговор ответникът е изнесъл редица обстоятелства, уличаващи ищеца в качеството му на кмет на община С. в неправомерни действия – оказване на институционален натиск върху граждани, критикуващи общинското ръководство, заканата за физическа саморазправа за критиките му към ищеца, безвъзмездното свързване на вендинг машини на търговско дружество към общинската електропреносна мрежа, придобиването на моторни превозни средства и недвижими имоти (спортен автомобил, вила на Ц. ч., няколко апартамента в С. б.) по време на мандата му като кмет, възлагането на общински обществени поръчки главно на един участник, а процесното изявление е последно в разговора и обобщително, огласените данни внасят съмнение в интегритета на ищеца като лице, заемащи отговорна обществена позиция, и макар да се отличава със смущаващ и провокативен характер, е в контекста на коментираните нередности и не е прекомерна. Изразеното негативно мнение е във връзка с общественото значение на личността на ищеца и е израз на оценката на дейността му като кмет. В този смисъл изразът „символ на корупцията“ не е използван целенасочено да накърни правата и доброто име на ищеца. Според въззивния съд не е противоправно и последното изявление, публикувано на 17.01.2023 г. на „Фейсбук“ страницата на ответника, а именно: „Кметът на С. е прибрал над милион лева, за да закупи техника за събиране и управление на отпадъците. С парите е закупил преобладана втора употреба техника. Някои от фадромите са толкова зле, че две години не могат да ги регистрират в КАТ. Цените, на които са закупени, са като за нови. Освен това е прибрал почти още 200 000 лв. за закупуване на специални кофи за разделни събиране на различните отпадъци. Някой в С. има ли кофи за разделно събиране, защото аз не съм виждал? За какво са отишли парите?“. Изразът „прибрал“ е посочено да не е използван, за да се припише извършването на корупционно престъпление, а като адресиран към кмета на гр. С. като орган, олицетворяващ общинската власт, за това, че общината е получила почти 1 200 000 лв. за закупуване на техника и уреди за разделно сметосъбиране, които средства според ответника не са използвани ефективно поради закупена негодна за употреба техника втора употреба на цена като за нова, а по отношение на средствата за закупуване на кофи за разделни сметосъбиране не е налице яснота за какво са използвани, след като не са предоставени на гражданите за употреба. Посочено е също така, че горните твърдения на ответника не са клеветнически, доколкото посочените обстоятелства нямат позорящ характер. Възприето е от апелативния съд, че процесната публикация, сочеща на неефективно използване на обществени средства от ищеца като ръководител на общинската администрация, е в рамките на допустимата критика по отношение на публичните личности, което изключва деликтната отговорност на ответника за изказаното от него мнение.

При така изяснената фактическа обстановка инстанцията по същество е приела, че предявения иск е неоснователен. С оглед този извод безпредметно се явява обсъждането на предпоставките, при които би могла да бъде ангажирана деликтната отговорност и на втория ответник „Телевизия Евроком“ ООД.

Като обосноваващи допускането на касационното обжалване по чл.280, ал.1 ГПК, в

изложението по чл. 284, ал. 3, т. 1 ГПК са поставени следните въпроси, които се твърди да са от значение за точното прилагане на закона, както и за развитието на правото - основание по чл.280, ал.1, т.3 ГПК:

1/ Приложими ли са по-широките граници на допустима критика по отношение на политици/публични личности, действащи в публичното си качество, отколкото по отношение на обикновения гражданин, в случаите когато критиката е направена също от политик/публична личност и страните са равнопоставени? / Намира ли приложение критерият за по-широки граници на допустима критика спрямо политици/публични личности, когато критиката и негативните /опозоряващи/ изказвания идват също от политици публични личности или в такива случаи те следва да се третираат като равнопоставени, което изключва по-високия праг на търпимост и допустима критика?;

2/ Какъв е критерият при определяне дали едно изявление е оценъчно и кога е твърдение за факт в светлината на приетото от ПАС, че изразът „Символ на корупцията“ има оценъчен характер и не подлежи на проверка за вярност?;

3/ Какъв е (има ли) общ критерий за определяне кога едно изявление има за цел да уязви, накърни репутацията и доброто име на политик/публична личност и кога с него се цели насочването на общественото внимание към неправомерни действия на институцията, която лицето представлява по значим за обществеността въпрос?;

Касационното обжалване не може да бъде допуснато по следните съображения: С т. 1 на ТР № 1 от 19.02.2010 г. по тълк.д.№ 1/2009 г. на ВКС, ОСГТК, е изяснено, че общо основание за допускане на касационното обжалване съставлява конкретно формулиран от касатора правен въпрос, който е включен в предмета на спора и е обусловил или подготвил изхода по делото, като касационната инстанция не може да извежда такъв въпрос от съдържанието на изложението или от касационната жалба, а може само да конкретизира и уточни такъв зададен от касатора въпрос. Материалноправният или процесуалноправният въпрос трябва да е от значение за изхода по конкретното делото, за формиране решаващата воля на съда, но не и за правилността на обжалваното решение, за възприемането на фактическата обстановка от въззивния съд или за обсъждане на събраните по делото доказателства. Формулирането на правния въпрос е задължение на касатора, ВКС съдът не може да го извежда от съдържанието на изложението и от оплакванията с касационната жалба. Кумулативно с формулиране на правен въпрос по чл. 280, ал. 1 ГПК, касаторът следва да обоснове и някой от кумулативно изискуемите специфичните предпоставки за селекция по чл. 280, ал. 1, т. 1 до т. 3 ГПК.

Въпрос № 1 не е обуславящ, защото такъв не е обсъждан от въззивния съд, поради което няма характер на правен въпрос и по него липсва общото основание за селекция по смисъла на посоченото ТР № 1/19.01.2010 г. на ОСГТК на ВКС. Въпрос № 2 е фактически и отговорът му е в зависимост от анализа и оценката на конкретно събраните по делото доказателства, от които въззивният съд е направил извода си, че изразът има оценъчен характер и е негативно мнение, поради което въпросът не е правен, а е съотносими към правилността на обжалваното решение и касае възприемането на фактическата обстановка от въззивния съд или обсъждането на събрания по делото доказателствен материал, а

последните не подлежат на проверка във фазата по чл.288 ГПК. Въпрос № 3 е абстрактен, отговорът му е в зависимост от конкретно установени във всеки отделен спор обстоятелства и не би могло да получи еднозначен отговор, поради което не покрива изискването за правен въпрос по чл.280, ал.1 ГПК. По нито един от поставените три въпроса не е обоснована и допълнителната кумулативна предпоставка за селекция по чл. 280, ал. 1, т. 3 ГПК. При това основание касаторът трябва да обоснове, едновременно с посочването на относим правен въпрос, и наличието на неправилна или несъобразена с промените в законодателството съдебна практика, да изложи доводи в какво се изразява нейната неправилност или защо трябва да бъде изменена в поддържана от него насока. При липса на съдебна практика по поставения въпрос трябва да изложи в какво се състои непълнотата, неяснотата или противоречивостта на конкретните норми, чието тълкуване искат. Направеното общо твърдение, че това са въпроси от значение за точното прилагане на закона и за развитие на правото, също и за уеднаквяване на съдебната практика, не е мотивировка на това основание за селекция по чл. 280, ал. 1, т. 3 ГПК според изложеното в т. 4 от ТР № 1/2010 г. по т. д. № 1/2009 г. на ОСГТК на ВКС.

При извършената служебна проверка не се установяват данни за пороци по чл.280, ал.2 ГПК. Решението е постановено от надлежен съд; в пределите на правораздавателната власт на съда; изготвено е в писмен вид и е подписано; изразява волята на съда по начин, от който може да се изведе нейното съдържание; без да са били налице процесуални пречки за разглеждането на предявените иски с основание чл.49 ЗЗД. От страна на касатора се твърди очевидна неправилност - основание по чл.280, ал.2, предл.3 ГПК, но такава не се констатира от прочита на решението. Липсва видимо тежко нарушение на закона (законът не е приложен в неговия обратен смисъл, не е приложена несъществуваща или отменена правна норма), както и съдебният акт не е явно необоснован, вследствие допуснати нарушения на основни съдопроизводствени правила или на правилата на формалната логика.

Касаторът няма право на разноски, като дължи такива на „Телевизия ЕВРОКОМ“ ООД за адвокатско възнаграждение в размер на 4620 лв., превалутирана на 2362,17 евро съгласно ЗВЕРБ.

С оглед на изложеното Върховният касационен съд, Гражданска колегия, състав на Второ гражданско отделение, на основание чл. 288 ГПК

О П Р Е Д Е Л И:

НЕ ДОПУСКА касационно обжалване на въззивно решение решение № 90/22.05.2025 г. по в. гр. д. № 381/2024 г. на Апелативен съд - Пловдив.

ОСЪЖДА Г. Р. М., ЕГН: [ЕГН] да заплати на „Телевизия ЕВРОКОМ“ ООД, ЕИК 121761999, сумата 2362,17 евро (равностойност на 4620 лв.) разноски за касационната инстанция.

Определението е окончателно.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____